

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610-3213
Konu : Soru Önergeleri

10/2011
3 Kasım 2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 06.10.2011 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-21536 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Balıkesir Milletvekili Namık HAVUTÇA'ya ait 7/247, 7/266, İzmir Milletvekili Alaattin YÜKSEL'e ait 7/248, Yozgat Milletvekili Sadir DURMAZ'a ait 7/249, Bursa Milletvekili Turhan TAYAN'a ait 7/250, Adıyaman Milletvekili Salih FIRAT'a ait 7/251, Kırklareli Milletvekili Turgut DİBEK'e ait 7/252, Bursa Milletvekili İlhan DEMİRÖZ'e ait 7/253, Isparta Milletvekili Süleyman Nevzat KORKMAZ'a ait 7/254, Bolu Milletvekili Tanju ÖZCAN'a ait 7/255, Erzincan Milletvekili Muharrem IŞIK'a ait 7/256, Mersin Milletvekili Vahap SEÇER'e ait 7/257, 7/265, Konya Milletvekili Atilla KART'a ait 7/258, Antalya Milletvekili Gürkut ACAR'a ait 7/259, İzmir Milletvekili Oktay VURAL'a ait 7/260, Tokat Milletvekili Orhan DÜZGÜN'e ait 7/261, İstanbul Milletvekili Faik TUNAY'a ait 7/262, Osmaniye Milletvekili Hasan Hüseyin TÜRKOĞLU'na ait 7/263, Ankara Milletvekili Aylin NAZLIKA'ya ait 7/264, İzmir Milletvekili Ahmet Kenan TANRIKULU'ya ait 7/267 ve Burdur Milletvekili Ramazan Kerim ÖZKAN'a ait 7/268, 7/269 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1- Görüş 7/247, 7/248, 7/249, 7/250, 7/251,
7/252, 7/253, 7/254, 7/255, 7/256, 7/257,
7/258, 7/259, 7/260, 7/261, 7/262, 7/263,
7/264, 7/265, 7/266, 7/267, 7/268, 7/269 (42 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Namık HAVUTÇA
Balıkesir Milletvekili****Esas No****:7/247**

Kamuoyuna yansıyan haberlere göre; 16 Mayıs 2011 tarihinde Bandırma Limanı'nda Ukrayna'dan Türkiye'ye gelen "Osama" ve "Volgabolt" isimli gemilere gümrük ekiplerince düzenlenen operasyonda 6 bin 600 ton GDO'lu mısır ele geçirildi. Mısırların, 1'i Bursa diğeri Balıkesir'de yerleşik 2 firma tarafından ithal edilmek istendiği belirlendi. Mısırların ithalatı için alınması gereken kontrol belgesinde "GDO yoktur" şeklinde rapor verildiği ve Balıkesir Tarım Müdürlüğünde görevli 2 kişi ile ithalatçı firmaların yöneticilerinin de aralarında bulunduğu toplam 14 kişi hakkında soruşturma başlatıldı.

Bu bilgiler ışığında;

SORU 1) Operasyonun ve soruşturmanın sonuçlarını kamuoyu ile paylaşacak mısınız?

CEVAP 1) Bakanlığımızca konuya ilişkin İnceleme Raporu hazırlanmış ve rapora dayalı olarak Balıkesir İl Müdürlüğümüze gerekli talimat verilmiştir.

SORU 2) Hayvan yemi olarak yurda girişine izin verilen üç soya geni için belirlenen kurallar Bakanlığınız tarafından uygulanmaktadır. Buna göre Biyogüvenlik Kanunu'nun yürürlüğe girdiği günden bugüne ithal edilen soya miktarı ne kadardır? Bu soya hangi yem fabrikalarına, son tüketim ve dağıtım yerleri de dahil olmak üzere nerelere ulaştırılmıştır? Kayıt ve izleme altında olan ithalatın gıda veya başka bir amaçlı olarak ya da tohum olarak bu ürünlerin kullanımı olmuş mudur?

CEVAP 2) 5977 sayılı "Biyogüvenlik Kanunu"; insan yaşamı ve sağlığı, hayvan sağlığı ve refahı, tüketici çıkarları ve çevrenin en üst düzeyde korunması için genetiği değiştirilmiş organizma ve ürünleri ile genetiği değiştirilmiş organizma ve ürünlerini içeren gıda ve yem maddelerinin, işleme, ithalat, ihracat, izleme, tescil, etiketleme, kontrol ve denetim ile ilgili usul ve esasları belirlemek amacıyla yayımlanmıştır. GDO'lu ürünlerin risk değerlendirmelerini yapmak ve genleri onaylamak üzere Biyogüvenlik Kurulu oluşturulmuştur. Biyogüvenlik Kurulunca üç soya genine izin verilmiş olup, 26 Ocak 2011 tarihinden bugüne kadar yem amaçlı 1.266.685 ton GDO'lu soya ithaline izin verilmiştir.

SORU 3) 2010 yılı Mart ayı içinde kabul edilen Biyogüvenlik Kanunu ile GDO üretimi, GDO'lu tohum ithalatı, kullanımı ve ticareti yasaklanmış, ancak, Kanun 3 ay sonra yürürlüğe girmiştir. Bu süre içinde Türkiye'ye ne kadar GDO'lu ürün girişi yapılmıştır? Bunun tespitini Bakanlığınız yapabilmiş midir? Tespit edemediyse neden?

CEVAP 3) 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu'nda yürürlük tarihi yayımı tarihinden 6 ay sonrası kabul edilmiştir. Kanun yürürlüğe girene kadar geçen 6 aylık sürede ise Bakanlığımızca 26 Ekim 2009 tarih ve 27388 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Genetiği Değiştirilmiş Gıda ve Yem İthalatı, İşlenmesi, İhracatı ve Denetimine Dair Yönetmelik" hükümlerine ve bu Yönetmelik kapsamında kurulan Bilimsel Komite tarafından alınan kararlara göre GDO kontrolleri gerçekleştirilmiştir.

SORU 4) Tohum ithali yapılan gümrük kapılarında ürünlerin GDO ile ilişkisi bulunup bulunmadığı hangi bilimsel çalışmalarla gerçekleştirilmektedir? Bakanlığınızın bu bilimsel ve teknik çalışmaları yapacak olanakları var mıdır?

CEVAP 4) 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu'nun 5. maddesinin 1. bendi c fıkrasında "Genetiği Değiştirilmiş Bitki ve Hayvanların Üretimi" yasaklanmıştır. Bu kapsamda Dünyada GDO'lu olarak ticarete konu mısır, soya, kanola, pamuk, papaya, şeker pancarı, domates, çeltik, patates tohumlarının ülkemize ithal edilmek istenmesi durumunda tohumlar GDO analizine tabi

tutulmakta olup, yapılan kontroller sonucunda GDO'suz olarak tespit edilen tohumların ithaline izin verilmektedir.

SORU 5) Gıda sektöründe GDO ve ürünleri ile ilgili faaliyetlerde bulunan, GDO üretimine dayalı hammadde kullanan kaç gıda şirketi vardır? Bu şirketlerin kaç denetlenmiştir? Şirketlerin denetimleri sonucunda hangi olumsuzluklar tespit edilmiştir? Bu şirketlere ne tür yaptırımlar uygulanmıştır?

CEVAP 5) 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu 26 Eylül 2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir. GDO'lu ürünlerle ilgili işlemler Kanun kapsamında, 13 Ağustos 2010 tarih ve 27671 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelik" hükümlerine göre yürütülmektedir.

Biyogüvenlik Kurulu tarafından bugüne kadar gıda amaçlı olarak onay verilmiş bir gen olmadığından Kanun kapsamında 26 Eylül 2010 tarihinden bu yana gıda amaçlı GDO'lu ürün ithaline izin verilmemektedir.

Bakanlığımızca GDO'lu ürünlerin ithalat ve yurtiçi denetim ve kontrolü etkin bir şekilde yürütülmektedir. 2011 yılı Gıda Kontrol Planında "Bebek Formülleri, Devam Formülleri, Bebek ve Küçük Çocuk Ek Gıdalarında GDO Aranması" programı ile GDO bulunması muhtemel bazı soya ve mısır ürünlerinin GDO etiket ve miktar kontrolleri yer almaktadır. Bu çerçevede bugüne kadar toplam 25 adet bebek maması, 15 adet mısır ve bileşiminde mısır bulunan ürün ve 14 adet soya ve bileşiminde soya bulunan üründen numune alınmış olup herhangi bir olumsuzluk tespit edilmemiştir.

Ayrıca, yem olarak izin verilen soya ürünlerinin gıda olarak satılabileceği şüphesi ile izlenebilirliğin sağlanmasına yönelik olarak 9 İlde (Konya, Kilis, Kayseri, Eskişehir, Kocaeli, Ordu, Adana, Malatya, Diyarbakır) 13 firmaya etiket ve izlenebilirlik ile ilgili denetim yapılmıştır. Yapılan denetimlerde herhangi bir olumsuzluk tespit edilmemiştir.

SORU 6) Biyogüvenlik Kanunu çerçevesinde "izinli olarak" Türkiye'ye kaç şirket ne kadar GDO'lu ürün piyasaya sürmüştür? Bakanlığınız bu izinleri kontrol edip ve denetlemiş midir? Denetimlerde elde edilen veriler nedir? Bu amaçla yapılacak analiz işlemleri hangi laboratuvarlar tarafından gerçekleştirilmiştir?

CEVAP 6) Ülke genelinde GDO analizlerini yapan 7 kamu, 15 özel Gıda Kontrol Laboratuvarı bulunmaktadır. Bugüne kadar gıda amaçlı olarak hiçbir GDO'lu ürüne izin verilmemiştir. Hayvan yemlerinde kullanılması amacıyla ithalatına izin verilen GDO'lu soya çeşitleri için ithalat sırasında gerekli kontroller, analizler yapılmakta ve uygunsuzluk tespit edilen ürünlerin ithalatına izin verilmemektedir. Uygun bulunması halinde yem amaçlı olarak GDO'lu soyanın ithalatına izin verilmekte ve izlenebilirliğin sağlanması için gerekli denetim ve kontroller yapılmaktadır. Piyasaya sürülen ürünler, izlenebilirlik ve etiket bilgileri bakımından kontrol edilmektedir. Bu çerçevede, bugüne kadar yem satışı yapan bayiiler ve yem fabrikalarında yapılan 1.897 denetimde GDO ile ilgili olumsuzluk tespit edilmemiştir.

SORU 7) Biyogüvenlik Kanunu'nun doğa ve toplumun çıkarlarını yeterli derecede koruduğuna inanıyor musunuz? Bakanlığınızın, GDO'lu ürün üretimi, tüketimi ile ilgili olarak halkımızı bilinçlendirme ve bilgilendirme çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?

CEVAP 7) 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanun kapsamındaki gıda kontrol ve denetimleri Bakanlığımız sorumluluğunda olup, gıda denetim hizmetine tüketicilerin de katılması, gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemeler ile ilgili ihbar, şikayet ve bilgi alma talepleriyle ilgili olarak ALO 174 GIDA HATTI oluşturulmuştur. Bu hat sayesinde tüketiciler karşılaştığı olumsuzluğu anında telefonla Bakanlığımıza bildirebilmekte ve Ülkenin neresinde olursa olsun kontrol görevlilerimiz olaya zaman geçirmeden müdahale etmektedir.